

Országútra-dűlő VI.: A Hegyeshalom felé vezető műúttól D-re, egy ÉNy-DK-i irányban húzódó hajdani, kiszáradt folyómeder Ny-i oldalán római kori telepnyomot azonosítottam. A lelőhely közelében, attól É-ra korábban római kori villa maradványait figyelték meg. A két lelőhely valószínűleg összefügg egymással, ennek igazolását azonban az itt lévő magas növényzet megakadályozta.

Tilos-dűlő: Hajós-puszta közelében, a 15. sz. főút K-i oldalán, az úttól mintegy 100 m-re ismeretlen korú halomsír emelkedik, amelyre a 19. sz. vége óta vannak adataink. Sőtér Ágost kisebb ásatást is végzett rajta, melynek során bronzlemezdarabok és egy bronzpityke került elő. Terepbejárásom idején a halom környékén a felszínen régészeti lelet nem került elő. A tumulus ma is jól kivehető, nagyjából szabályos kör alakú, mintegy 60 m átmérőjű, és 1–1,5 méternyire emelkedik ki környezetéből.

TAKÁCS KÁROLY

31. Békéscsaba-Gerla, Ölyved, Dudás-tanya (MRT 10. k. 5/5 lh.)

(Békés megye) B?, Kk

2006. szeptember 1–8. között megelőző feltárást végeztünk a lelőhely – Gerla 5. lh. (Békéscsaba 522.) – D-i részén létesítendő 7×40 m-es istálló területén. Az ásatás során 3 középkori, 4 őskori – vélhetően késő bronzkori – és 2 ismeretlen korú gödör került elő. Az objektumok mindegyike leletanyagban igen szegény volt.

GYUCHA ATTILA

32. Békéscsaba-Kereki, Kékegyi-tanya (MRT 10. k. 2/117 lh.)

(Békés megye) Sza, Á

2006. július 13–25. között megelőző feltárást végeztünk a lelőhelyen. A munkára bányaművelést megelőzően került sor.

A lelőhely kb. 350×260 m kiterjedésű, az előzetes munkák során késő szarmata–hun kori leleteket gyűjtöttünk a területről. A környezetéből kiemelkedő, szabálytalan alakú dombháton fekvő hajdani település az egykori Dragán-tanya és Kékegyi-tanya között terül el. A lelőhelytől É-ra található a bánya eddig kitermelt része. A lelőhely ÉNy-i szélén, a Dragán-tanyától É-ra kutattunk meg egy 80×25 m-es szakaszt.

A leletmentés során 11 objektumot tártunk fel. Az objektumok közül egy körárkos szarmata kori, kirabolt sír volt. A többi szarmata kori sír közül az egyikben gyöngyöket, egy másikban kis edényt és vascsatot, vastöredékeket találtunk. A többi szarmata kori sírt kirabolták. Négy sír valószínűleg 10–11. századi volt. Ezeket is kirabolták, mindössze néhány vastöredék és embercsont maradt a sírokban.

MEDGYESI PÁL

33. Biatorbágy, Mocsaras-dűlő (MRT 13/1 k. 34/4 lh.)

(Pest megye) B

2006. február 13–27. között próbafeltárást végeztünk a lelőhelyen. A beruházással érintett terület kutatása során 42 különböző hosszúságú árokkal sikerült az őskori lelőhely fekvését, valószínűsíthető kiterjedését és jellegét pontosítani. A lelőhely a Topográfiaiban jelölthöz képest 150–200 m-rel nyugatabbra került. Az előzetes kutatás alapján a „B” területen a kora bronzkori Makó-kultúra egy nem túl sűrű intenzitású, valószínűleg egyrétegű telepe várható. A pataktól K-re („A” terület) a próbaásatással új, mintegy 0,7 ha kiterjedésű, de intenzív lelőhelyet találtunk. Az előkerült gödörfoltok felszínén leletek nem voltak, így csak feltételezzük, hogy egy kora bronzkori egyrétegű telep.

REPISZKY TAMÁS – SIMON LÁSZLÓ

34. Bogyoszló határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ó?, Ró, N, H?, Kk, Kú, Ú

2006. júniusban és szeptemberben terepbejárást végeztem a település határába tervezett szélrózsa-park által érintett területeken.

Külső-mező II.: A lelőhely a község ÉK-i határszélén, egy a helyszínen jól érzékelhető É-D-i irányú hosszanti földdomborulat K-i oldalán helyezkedik el. A területen kisebb foltban szórványosan római kori és újkori edénytöredékeket észleltem. A vizsgált területen a növényzet eléggé megnehezítette a munkát.

Meggyes: A község K-i határrészén, a Szilsárkány felé vezető műúttól É-ra, a jobaházi határ közelében a nemrég itt felállított magasfeszültségű traverz körül kisebb területen késő középkori, kora újkori edénytöredékeket észleltem. A leletek közvetlenül az oszlop körül koncentráálódtak és a lábazat alapozásakor az alsó talajrétegekből kikerült kavicssal keveredtek. A megfigyelés arra enged következtetni, hogy az oszlop körül heverő cseréptöredékek egy része a traverzek alapozásakor került a felszínre, így számolni kell a lelőhely ilyen jellegű bolygatásával.

Nádasszeri-dűlő I.: A Szilsárkány felé vezető út déli oldalán, a dűlő középső részén egy enyhe kiemelkedésen, és a domb Ny-i előterében a tárcsázott tarlón szórványosan találtam kézzel formált és kézi korongon készült edénytöredékeket. A lelőhelyről előkerült leletanyag nagy része a 8. és a 10. sz. közé keltezhető, egy része talán őskori. Nyugat felé a szomszédos parcellán a növényzet akadályozta a lelőhely kiterjedésének meghatározását.

Nádasszeri-dűlő IV.: A lelőhely a Szilsárkány felé vezető úttól D-re, az ún. Nádasszeri-dűlő K-i részén helyezkedik el. Mintegy 200×150 m nagyságú területen számos késő népvándorlás kori cseréptöredéket gyűjtöttem. A leletek a lelőhely É-i és D-i részén sűrűsödtek.

Orbánszeri-dűlő: A lelőhely a községből K felé haladó széles dűlőúttól D-re terül el. A terület szinte teljesen sík, K és D felé enyhén lejt. A dűlőúttal párhuzamosan mintegy 300 m hosszan és 150–170 m szélességben

8–10. sz. közé keltezhető cseréptöredékeket gyűjtöttem. A viszonylag jelentős számban jelentkező leletanyagot főként a dűlőút mentén figyeltem meg, melyek rögtön az út szélén jelentkeztek. Az út É-i oldalán a magas gabona miatt nem volt mód bejárásra, így a lelőhely É-i és Ny-i irányú kiterjedése bizonytalan.

Szilsárcányi út déli oldala: A község K-i határrészén, a Szilsárcány felé vezető műút mellett, attól D-re késő népvándorlás kori kerámiatöredékeket gyűjtöttem. A telepnyom egy alig észrevehető kiemelkedésen helyezkedik el. A felszín D felé enyhén lejt, és ebben az irányban a leletanyag hamarosan el is fogyott. Nyugat felé a magasan álló gabona miatt nem tudtam a lelőhely szélét meghatározni. Feltételezhető, hogy a lelőhely a műút északi oldalára is kiterjed, és összefügg a *Szilsárcányi út északi oldala I.* lelőhellyel.

Szilsárcányi út északi oldala I.: Az iménti lelőhelytől É-ra, a szilsárcányi út É-i oldalán 8–10. sz. közé keltezhető kerámiatöredékeket, valamint egy vassalakdarabot gyűjtöttem. A lelőhely Ny-i és É-i irányú kiterjedését a magasan álló búza miatt nem tudtam megállapítani.

Szilsárcányi út északi oldala II.: A község K-i határszélén, a Szilsárcány felé vezető úttól É-ra egy kisebb, szabálytalan alakú kiemelkedésen szórványosan római kori cseréptöredékeket gyűjtöttem.

TAKÁCS KÁROLY

35. Bölcske, Gabonás-völgy (Tolna megye) Ró

2006. szeptember–október folyamán régészeti szakfelügyeletet végeztem a 6. sz. út rehabilitációs munkálatainál. A 98+700 km-szelvény környékén a K-i oldal padkájának humuszolása során mintegy 70 m hosszban valószínűleg egy korábbi út került elő a rézsűben. A töltésben haladó főút alatt az egykori talajszintet követve mintegy 20 cm vastag egységes sóderreteg húzódott, ami a római kori utat jelezte. A megelőző régészeti feltárást október–november folyamán végeztük el.

SZABÓ GÉZA

36. Bölcske, Kis- és Nagy-Lesvölgy között (Tolna megye) I

Lakossági bejelentésre 2006. március 21-én helyszíni szemlét tartottam az ismert bronzkori lelőhelyen, ahol egymástól kb. 5–6 m-re két, kiszántott csontvázat figyeltem meg. Koruk felszíni megfigyelés révén nem volt tisztázható.

K. NÉMETH ANDRÁS

37. Börcs határa

(Győr-Moson-Sopron megye) Ő, R?, Ró, Kk, Ú
2006. májusban terepbejárást végeztünk a település határába tervezett széltermőpark által érintett területeken.

Abdai-határra-dűlő: Az Öregszőlőktől DNY-ra, a Nagydomb nevű (neolit, avar) lelőhely Ny-i szomszédságában tucatnyi újkori és néhány középkori cserép került elő. A lelőhely nem túl intenzív.

Fő-dűlő: A községtől ÉNy-ra elterülő dűlőben, kisebb DK-ÉNy-i irányú dombon kis számban középkori kerámiatöredéket gyűjtöttünk. A lelőhely nem túl intenzív.

Nagydomb ÉNy-i lejtője: A Nagydomb vagy Elő-hegy ÉNy-i lankáján, a hasonló nevű (neolit, avar) lelőhely ÉNy-i szomszédságában néhány római kori és középkori kerámiatöredék került elő. A lelőhely nem túl intenzív és az autópálya-építéskor részben megbolygathatták.

Paphomok és Barázda-dűlő: A Börcs és Öttevény közötti műút mellett, annak DNY-i oldalán néhány középkori cserép nem túl intenzív középkori településnyomokra utalhat (I.).

A Börcs és Öttevény közötti műút és az autópálya között, a börcsi autópályapihenőtől ÉNy-ra található II. sz. lelőhelyen, környezetéből kiemelkedő ÉNy-DK-i irányú ovális dombocskán nem túl nagy mennyiségű, mégis egyértelműen régészeti lelőhelyre utaló leletanyagot, őskori (rézkori?) cserepeket és három kovatöredéket (egy magkő-szilánkot, egy mustársárga, háromszög átmetszetű kovapengét és egy vörös, bakonyi kovapengét) gyűjtöttünk. A lelőhely esetleg összefüggésben állhat az autópálya túloldalán 1992-ben feltárt rézkori-bronzkori lelőhellyel („Paphomlok”).

Munkatárs: Molnár Attila.

TAKÁCS KÁROLY

38. Budakalász, Csajerszke

(Pest megye) B, LT

A Pest Megyei Múzeumok Igazgatósága 2006 folyamán régészeti szakfelügyeletet látott el az M0 északi szektor (amely magában foglalja a nagy Duna-híd építését) építéséhez kapcsolódóan a 74+975,44 és a 76+708,65 km-szelvények közötti szárazföldi ill. víz alatti területekre.

A mederkotrás miatt szükségessé vált víz alatti felderítést Tóth János Attila régész, a KÖH munkatársa végezte el. Régészeti lelet nem került elő.

A jobb parti hídfőnél, az építendő hídpillérek helyén folytattuk az előző évben elkezdett kutatást. A négy hídpillér közül a két középső helyét már 2005 őszén feltártuk. A közvetlenül a vízparton lévő pillért sajnos a múzeum értesítése nélkül már kiásták, mire elkezdődött a szakfelügyelet. Így idén nyáron a gát oldalában lévő, később kisajátított pillér helyén s a harmadik pillér mellett ásott agyagnyerő gödröt kutathattuk, mintegy 800 m² területen. Az itt előkerült 20 objektumnak többsége a kora bronzkori telephez tartozott. Nagy gödörkomplexumok, tárolóvermek s sekélyebb gödrök láttak napvilágot. Köztük háromban volt harangedény s több, a temetőben már megismert tál s kis bögre típus is felismerhető. E település objektumai már a késő kelta telep gödreivel keveredve kerültek elő.